

Bioloog: Rutte toont pure minachting, Wilders is onzeker

De politieke apenrots

DEN HAAG | Mensen zijn net apen, en apen zijn net mensen. Wie heeft zich nooit verbaasd over de soms treffende gelijkenissen? Ook bij de algemene politieke beschouwingen in de Tweede Kamer dringt de vergelijking met de apenrots zich op. Er klonk gisteren nog net geen borstgeroffel. Deskundige Patrick van Veen neemt aan de hand van foto's het politieke apengedrag onder de loep.

LEO ROGGEVEEN

◀ Minister **Jeroen Dijsselbloem** zit er wat wonderlijk bij. Het tuiten van de lippen heeft in de apenwereld geen duidelijke betekenis. Zijn ietwat schuine hoofd vertelt wel een verhaal. Je ziet dat hij iets ernstig in twijfel trekt, en dan op een nonverbaale manier.

▲ Hier gebeurt zo ontzettend veel. Een paar mensen gaan ontzettend de weerstand in. Let vooral op de asymmetrie in de gezichtsuitdrukking van premier **Mark Rutte**. Zijn opgetrokken mondhoeken zijn niet even hoog. Dat duidt op pure minachting. Als mensen communiceren, doen ze dat met een symmetrisch gezicht. Oh, en die armen over elkaar heen, duidelijker kan gewoon niet. Rutte is nonverbaal 100 procent in de verdediging. Kijk ook naar minister **Ivo Opstelten**. Die zit zo nadrukkelijk op zijn horloge zit te kijken. Echt iedereen haakt af op deze foto.

◀ **Alexander Pechtold** (D66) straalt hier niet zoveel kracht uit, maar het gaat. Zeker als je het vergelijkt met **Bram van Ojik** (GL) met zijn hangende kopje. Als hij een vrijgezelle gorilla zou zijn, was hij in no-time vermoord.

▼ Het typische van PvdD-leider **Marianne Thieme** is dat je nauwelijks emoties ziet in haar gezicht, terwijl ze buiten bereik van de camera's een gepassioneerd politicus is. Die passie zie je nooit terug in haar nonverbaale communicatie. Vreemd.

▲ Wat een expressie in de bovenste foto van **Geert Wilders**! En wat een dreiging! De wenkbrauwen omhoog getrokken, die vertrokken mond, dat priemende vinger-tje. Vergelijk dat beeld van de PVV-leider eens met de foto waarop hij op zijn nagels zit te bijten. Dat is een wereld van verschil, maar ik herken het wel. Bij apen zou het een typisch alfamannetje zijn dat het ene moment met veel kabaal en bluffend de 'boel in de fik probeert te steken' en het andere moment stil in een hoekje gaat zitten, helemaal in zichzelf gekeerd. Dit zijn apen die niet zeker zijn van hun positie.

► **Bram van Ojik** (r), die GroenLinks leidt, straalt geen enkele kracht uit. Armen wat slap over elkaar, hoofd wat schuin, wenkbrauwen iets omhoog. Nee, dan zijn SP-collega **Emile Roemer**. Een klassieke zilverrug! De kop recht op de romp! Hij kijkt wel naar rechts, maar alleen met zijn ogen. Een zilverrug doet precies hetzelfde. Dit is ontzettend imponerend gedrag dat pure kracht uitstraalt.

Bioloog **Patrick van Veen** van Apemanagement, een bedrijf gespecialiseerd in het oplossen van problemen in organisaties, is schrijver van het boek *Help, mijn baas is een aap!* Hij vertaalt dagelijks wetenschappelijk onderzoek uit de biologie en de gedragsleer naar maatschappelijke vraagstukken.

FOTO'S ANP, NOVUM, HOLLANDE HOOGTE